

TRIALOG

Translaziun interculturala en praticas da medi

Gesundheitsamt Graubünden
Uffizi da sanadad dal Grischun
Ufficio dell'igiene pubblica dei Grigioni

Interpretas ed interprets interculturalis en la pratica da medis

En il chantun Grischun vivan circa 35 000 persunas estras, da quellas èn circa 20 000 allofonas, q.v.d. ellas na discurren nagina da nossas linguas naziunalas.

Da las persunas che basegnan in agid medicinal spetgan ins ch'ellas collavurian cun la media u cun il medi. La persuna malsauna duai savair descriver ses disturbis e ses sintoms ed alura suandar las directivas da la media u dal medi.

Barrieras linguisticas e culturalas e malchapientschas difficuleschan la chapientscha en la pratica dal medi ed en l'ospital ed èn impediments per in provediment optimal da la sanadad. La politica d'integrasiun svizra sa basa sin il princip «promoziun e pretensiun». Per l'ina metta ella pia a disposiziun purschidas e prestaziuns che gidan ad integrar la populaziun immigrada, per l'autra spetga ella dentant er che las migrantas ed ils migrants prestian insatge a favur da l'integrasiun, sco per exempel ch'els emprendian ina lingua naziunala. Quai è senza dubi gist, po dentant mintgatant dumandar fitg bler temp. Perquai datti en la vita professiunala adina puspè situaziuns, en las qualas la chapientscha è difficila u schizunt numpussai vla ed impedischa la lavur. En tals cas pon gidar interpretas ed interprets interculturalis. Els pon garantir la chapientscha

vicendaivla e pon gidar per exempel a descriver exactamain ils sintoms ed a chapir e realisar correctamain ils tractaments.

Tge è la translaziun interculturala?

La translaziun interculturala ha lieu en in trialog – in «dialog cun trais persunas». Ella designescha la transmissiun a bucca (translaziun consecutiva) da quai che vegn discurre, e quai d'ina lingua en in'otra resguardond il funs social e cultural da las interlocuturas e dals interlocutors (tenor la definiziun dad INTERPRET, cuminanza d'interess svizra per translaziun ed intermediaziun interculturala, factsheet, mars 2013).

Pertge sa paja la consultaziun d'interpretas e d'interprets interculturalas?

La qualidà è garantida:

Interpretas ed interprets interculturalas permettan da surmontar barrieras linguisticas e socioculturalas e d'ademplier cun success las incumbensas da scleriment e d'infurmaziun. Interpretas ed interprets interculturalas professionals han abilitads linguisticas e comunicativas cumprovadas. Els enonuschan e respectan las differentas rollas da las interlocuturas e dals interlocutors. Els interpreteschan correctamain, en moda objectiva e nunpartischanta, senza stuair resguardar la rait da relaziuns, sco che quai vegn fatg cur che parents u enonuschents sa mettan a disposiziun per translatar.

La chapientscha dat fidanza:

Chapir e sa sentir chapì dat fidanza, segirezza e promova la prontezza da cooperar. En spezial en connex cun temas emoziunals e complexs – sco las malsognas – è quai fitg impurtant.

La chapientscha promova il success dal tractament:

La consultaziun d'interpretas e d'interprets interculturalas professionals garantescha che la pazienta u il pazient valiteschia correctamain sia situaziun, chapeschia las mesiras impurtantas (sco per exempel la prescripziun da medicaments) e possia surpigliar ina rolla

activa e decisiva durant il process dal tractament.

Interpretas ed interprets interculturalas fan punts:

Dolurs, malsogna, reconvalescenza e sanadad na signifitgeschan betg il medem per tut ils umans. Interpretas ed interprets interculturalas professionals permettan da s'adressar directamain a la pazienta u al pazient e d'appellar a sias percepziuns ed ideas.

Evitar malchapientschas e custs supplementars:

Malchapientschas pon provocar birocrazia, sut- u surprovidiment ubain schizunt fauss tractaments ch'èn cumbinads per regla cun gronds custs consecutivs, spezialmain en cas da malsognas cronicas. Grazia ad ina collavuraziun tempriva cun interpretas ed interprets interculturalas poi vegnir fatg frunt ad in tal svilup.

Il secret professional vegn observà:

Interpretas ed interprets interculturalas èn suttamess a l'obligaziun da discreziun.

Cura fai basegn d'interpretas e d'interprets interculturali professionals?

La persona spezialisada decida sin fundament da las cumpetenzas linguisticas da las pazientas e dals pazients, sin fundament da la complexitad dal discurs sco er resguardond ils aspects emoziunals e socioculturali, sch'ina persona che gida a translatar vegn consultada u betg. La collavuraziun cun interpretas ed interprets interculturali professionals è inditgada en las suandantas situaziuns:

- Intermediadas vegnan infurmaziuns, pussaivladads da tractament e decisiuns che ston vegnir chapidas e realisadas correctamain.
- Ils cuntegns èn complexs e grev d'intermediar u il discurs cuntegna in aut grad da difficultad objectiva.
- Igl è da far quint ch'i vegnan a sa mussar aspects culturali e/u religios.
- Il cuntegn dal discurs è engrevgiant e/u igl è da far quint cun reacziuns emoziunals.
- Il discurs ha consequenzas decisivas per concepì la vita da l'interlocutor, p.ex. en connex cun sia carriera profesionala u cun sia situaziun famigliara u finanzia.

Alternativas per interpretas ed interprets interculturali professionals al lieu

En cas d'urgenza ubain en situaziuns, en las qualas i vegn duvrada ina translaziun nunprevisa, pon interpretas ed interprets laics (da l'ambient privat da la pazienta u dal pazient resp. da lur instituziun) prestar buns servetschs. Ma i sto vegnir considerà che tals n'èn betg scolads per questa activitad e ch'els na pon betg ademplir lur rolla cun la professionalitad ch'è necessaria en vista a la complexitad da la situaziun (p.ex. evidenza da la rolla e da la funcziun, obligaziun da discreziun, sfera intima, instrumentari specific, cumpetenzas linguisticas). Uffants e giuvenils na duain en mintga cas betg vegnir consultads sco interpretas u interprets, perquai ch'els èn savens surdumandads cun questa funcziun e cun la midada da lur posiziun entaifer la famiglia. Qua po esser in'alternativa la translaziun per telefon. Tar la translaziun per telefon n'è l'interpreta u l'interpret betg preschent fisicamain, mabain collià per telefon cun las interlocuturas resp. cun ils interlocutors che na san betg communitgar suffizientamain en la lingua respectiva.

Translaziun interculturala en praticas da medi

Tips per collavurar en il trialog

- Prevoir in discurs preliminar (infurmaziuns davart las personas participadas, davart ils fatgs, davart la finamira dal discurs, davart las aspectativas envers l'interpret[a])
- Sclerir las rollas e dumandar il consentiment da tuts
- Renviar a l'obligaziun da discreziun
- S'adressar adina directamain a la migranta u al migrant
- Lingua simpla e frasis curtas → laschar temp per translatar
- Tegnair quint da signals nunverbals

Andament per consultar interpretras u interprets interculturalas

Translaziun interculturala al lieu

Dapi il schaner 2012 sustegna il chantun Grischun – en il rom d'ina incarica da prestaziun – il post da mediaziun «verdi – Translaziun interculturala en la Svizra orientala» che posseda interpretras ed interprets interculturalas en passa 70 linguas. Ils servetschs da translaziun per la clientella dals secturs socials, da furmaziun e da sanadad pon uschia vegnir purschids per stgars 70.– francs per ura (excl. TPV).

- Surdar l'incumbensa a «verdi» per telefon/per e-mail/via formular da dumonda

- Curt discurs preliminar cun l'interpreta u cun l'interpret intercultural
- Curt discurs posteriur cun l'interpreta u cun l'interpret intercultural

Translaziun per telefon

Dapi la primavera 2011 stat a disposiziun in servetsch naziunal da translaziun per telefon. El vegn finanzià da l'uffizi federal da sanadad publica UFSP e vegn manà dad AOZ medias. Da tuttas uras porscha el prestaziuns da translaziun en las trais linguas naziunales ed en 12 linguas da translaziun.

Avant che telefonar:

- sche pussaivel duvra in indiriz da telefonar a maun liber
- far il telefon en in local quiet
- nudar las indicaziuns per la facturaziun (p.ex. il numer dal pazient, dal cas u dal client)

Il discurs:

- respunder las dumondas da la persona che intermediessa
- spetgar fin che la colliaziun cun l'interpreta u cun l'interpret da la lingua giavischada è etablida
- infurmar l'interpreta u l'interpret en cas che l'indiriz da telefonar a maun liber vegn duvrà
- dumandar suenter, sch'i dat malsegirezzas

Translaziun interculturala en praticas da medi

Voss contacts

Verdi

ARGE Integraziun Svizra orientala
Multergasse 11
Chascha postala 133
9001 Son Gagl

Telefon: 0848 28 33 90
Fax: 0848 28 33 98
Internet: www.verdi-ost.ch
E-mail: verdi@verdi-ost.ch

Servetsch da translaziun per telefon

AOZ Medios
Zypressenstrasse 60
8040 Turitg

Telefon: 0842 442 442
Fax: 044 415 66 91
Internet: www.0842-442-442.ch
E-mail: 0842-442-442@aoz.ch

Uffizi da sanadad dal Grischun

Uffizi da sanadad dal Grischun
Planaterrastrasse 16
7001 Cuira

Telefon: 081 257 26 44
Fax: 081 257 21 74
Internet: www.gesundheitsamt.gr.ch
E-mail: info@san.gr.ch

Ulteriusas infurmaziuns davart la translaziun interculturala chattais Vus sin
la pagina d'internet da l'uffizi da sanadad dal Grischun

www.gesundheitsamt.gr.ch

TRIALOG

Translaziun interculturala en praticas da medi

www.gesundheitsamt.gr.ch